

Voorzitter

Mevrouw **Gesthuizen** (SP): Wat mij betreft hoeft het debat niet in de plenaire zaal plaats te vinden, maar wij willen wel graag een debat voor het reces.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Voorzitter. Ik steun het verzoek van mevrouw Verdonk. Ik vind dat dit onderwerp niet bij de Voorjaarsnota past. Het verdient een aparte behandeling.

De **voorzitter**: Dat verdient alles. Mevrouw Verdonk, u hebt dus de steun. Wij gaan het plannen.
Het woord is aan de heer Van Dam.

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Ik verzoek u om de stemmingen over de Mediawet (31876) uit te stellen. Sinds wij het debat hebben gevoerd, zijn er verschillende nieuwe amendementen ter tafel gekomen. Ik verzoek de minister via u om een brief naar de Kamer te sturen met daarin zijn opvattingen over de ingediende amendementen en de consequenties daarvan.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram doorgeleiden.

De heer **Remkes** (VVD): Ik heb de afgelopen week geen nieuwe amendementen gezien, maar als een collega om uitstel van stemmingen vraagt, heb ik daar nooit bezwaar tegen.

De **voorzitter**: Dat is ook een goed gebruik in deze Kamer.

Mijnheer Van Dam, u had het over de stemmingen over het wetsvoorstel. Geldt het ook voor de moties?

De heer **Van Dam** (PvdA): Ja, voorzitter.

De **voorzitter**: De stemmingen in verband met het wetsvoorstel Wijziging van de Mediawet 2008 en de Tabakswet ter implementatie van de richtlijn Audiovisuele mediadiensten (31876) en over de moties ingediend bij dit debat worden van de stemmingslijst afgevoerd.

Voordat wij gaan stemmen, zeg ik dat wij het zo prettig vinden dat mevrouw Azough weer in ons midden is en met ons meestemt.

(geroffel op de bankjes)

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **klimaatbeleid**, te weten:

- de motie-Van der Ham over een plan "B" (31209, nr. 82);
- de motie-Halsema c.s. over extra maatregelen in het pakket "Schoon en Zuinig" (31209, nr. 83);
- de motie-Ouwehand over het inbrengen van thema's en doelstellingen in de klimaatonderhandelingen (31209, nr. 84).

(Zie notaoverleg van 15 juni 2009.)

De **voorzitter**: De motie-Halsema c.s. (31209, nr. 83) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat nu al duidelijk is dat veel van de door het kabinet geformuleerde klimaatdoelstellingen voor 2020 met de huidige maatregelen niet gehaald zullen worden;

overwegende dat het daarom nodig is, nu al met extra maatregelen in het "Schoon en Zuinig"-pakket te komen;

overwegende dat er concrete maatregelen bestaan die op korte termijn in te voeren zijn;

draagt de regering op, op korte termijn voorstellen uit te werken voor:

- a. een energienorm voor bestaande bouw;
- b. een toepassingsplicht voor bedrijven voor energiebesparende maatregelen die zich binnen zeven jaar terugverdienen;
- c. een wettelijke inspanningsverplichting voor hergebruik van restwarmte voor grote industriële installaties (waaronder elektriciteitscentrales), en eventuele financiële consequenties op te nemen in de begroting voor 2010,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 88 (31209).

De motie-Ouwehand (31209, nr. 84) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat onderzoekers van het Worldwatch Institute en het International Food Policy Research Institute waarschuwen dat landbouw en landgebruik te weinig aandacht krijgen in de strijd tegen klimaatverandering, terwijl voedselproductie, bosbouw en ander landgebruik samen verantwoordelijk zijn voor 30% van alle broeikasgasemissies;

constaterende dat deze onderzoekers vijf landbouw-thema's benoemen die een plaats zouden moeten krijgen in de klimaatonderhandelingen, waaronder het behoud van natuurlijke habitats en het inkrimpen van de veestapel;

overwegende dat het bereiken van een 2 graden klimaatdoel significant goedkoper wordt wanneer wereldwijd een gezond, vleesarm dieet wordt gevolgd, waarmee de kosten van klimaatbeleid met maar liefst 50% zouden dalen;

voorts overwegende dat het in 2050 te verwachten verlies aan biodiversiteit met een vijfde tot een derde deel kan worden voorkomen door een mondiale afname van vleesconsumptie;

van mening dat de goedkoopste manier om de klimaat-

Voorzitter

verandering te beteugelen en biodiversiteit te behouden een belangrijke plaats zou moeten krijgen in de onderhandelingen over het klimaatakkoord;

verzoekt de regering, de genoemde landbouwthema's ruime aandacht te geven in de klimaatonderhandelingen en zich in te zetten voor doelstellingen op het gebied van vleesvermindering, een krimp van de veestapel en het behoud van natuurlijke habitats in het te sluiten klimaatakkoord,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 89 (31209).

Ik stel vast dat wij nu over de gewijzigde moties kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Van der Ham (31209, nr. 82).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de VVD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Halsema c.s. (31209, nr. 88).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Ouwehand (31209, nr. 89).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van **het jaarverslag van het ministerie van Justitie over het jaar 2008**, te weten:

- de motie-De Krom over een pakket maatregelen om de toestroom van importbruiden in te dammen (31924-VI, nr. 8).

(Zie wetgevingsoverleg van 15 juni 2009.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van **het jaarverslag van het ministerie van Defensie over het jaar 2008**, te weten:

- de motie-Brinkman c.s. over de aanwending van gelden voor de regeling Employer support krijgsmacht (31924-X, nr. 9);

- de motie-Boekestijn over afzetten van gerealiseerde prestaties tegen voornemens in de begroting (31924-X, nr. 10);

- de motie-Boekestijn/Eijsink over aangeven van de begrenzingen in tijd, geld en resultaat per deelproject (31924-X, nr. 11);

- de motie-Boekestijn over een tijdpad voor de invoering van een betrouwbaar tracking- en tracingsysteem (31924-X, nr. 12);

- de motie-Brinkman over onmogelijk maken van externe inhuur (31924-X, nr. 13);

- de motie-Eijsink over de wijze van aanbieden van informatie over de inhuur van externen (31924-X, nr. 14);

- de motie-Poppe over een specificatie van verbruikte munitie, materieel en onderdelen (31924-X, nr. 15).

(Zie wetgevingsoverleg van 16 juni 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Poppe stel ik voor, zijn motie (31924-X, nr. 15) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Brinkman c.s. (31924-X, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Boekestijn (31924-X, nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Boekestijn/Eijsink (31924-X, nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Boekestijn (31924-X, nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Brinkman (31924-X, nr. 13).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Eijsink (31924-X, nr. 14).

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is behandeling van:

- **de brief van het Presidium over een adviesaanvraag aan de Onderwijsraad over checks and balances in het Nederlandse onderwijsbestel en over de waardevastheid van diploma's (31700-VIII, nr. 196).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform het voorstel van het Presidium te besluiten en in te stemmen met het verzoek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake een adviesaanvraag aan de Onderwijsraad.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van **het voorstel van rijkswet van het lid Van der Staaij houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot invoering van het vereiste van een meerderheid van twee derden van het aantal uitgebrachte stemmen in de Staten-Generaal voor de goedkeuring van verdragen betreffende de Europese Unie (30874, R1818)**, te weten:

- de motie-Schinkelshoek c.s. over de toepassing van artikel 91, lid 3, van de Grondwet op wetsvoorstellen voor goedkeuring van verdragen (30874, R1818, nr. 11);
- de motie-Kalma c.s. over activering van artikel 91, lid 3, van de Grondwet (30874, R1818, nr. 12).

(Zie vergadering van 17 juni 2009.)

In stemming komt de motie-Schinkelshoek c.s. (30874, R1818, nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de PVV ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kalma c.s. (30874, R1818, nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de PVV ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op de ondernemingsraden in verband met de medezeggenschap van personeel en deelnemers in de educatie en het beroepsonderwijs (medezeggenschap educatie en beroepsonderwijs) (31266)**, en over:

- de motie-Biskop/Depla over een campagne over toegenomen rechten van ouders in de bve-sector (31266, nr. 20);
- de motie-Dibi over uitwerking van het advies van de Onderwijsraad voor een wettelijke regeling (31266, nr. 22);
- de motie-Dibi over initiatiefrecht voor de ondernemingsraad op het gebied van onderwijsinhoud en didactiek (31266, nr. 23).

(Zie vergadering van 17 juni 2009.)

In stemming komt het amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de SGP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 16).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 17).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 18).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 19).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Dibi (stuk nr. 27).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt het gewijzigde amendement-Biskop (stuk nr. 24).

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 26).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de PVV voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 14).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Jasper van Dijk (stuk nr. 15).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Dezentje Hamming-Bluemink (stuk nr. 25, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en het lid Verdonk voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 25 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Dibi (stuk nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): Voorzitter. Dit wetsvoorstel bevat goede en slechte onderdelen. Enerzijds zorgt het wetsvoorstel voor een versterking van de positie van de mbo-leerling, anderzijds voor een verzwakking van de positie van de leraar. Bevoegdheden die nu in de wet staan, worden overgeheveld naar de cao en een professioneel statuut. Daarmee wordt medezeggenschap onderdeel van onderhandelingen. Dat biedt minder waarborgen dan een wet. Dit leidt tot een uitholling van de medezeggenschap. Onze voorkeur heeft een

ongedeelde medezeggenschap die vergelijkbaar is met de Wet medezeggenschap op scholen, zoals die nu ook geldt voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Daarom stemmen wij tegen dit wetsvoorstel.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Biskop (stuk nr. 24).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt de motie-Biskop/Depla (31266, nr. 20).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, het CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dibi (31266, nr. 22).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dibi (31266, nr. 23).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het spoeddebat over **elektronische detentie**, te weten:

- de motie-Teeven over onmiddellijk stoppen met elektronische detentie op het huisadres (31700-VI, nr. 139);
- de motie-De Roon over het afschaffen van alle elektronische enkelbandjes (31700-VI, nr. 140);
- de motie-Jager over geen elektronische detentie op basis van de noodmaatregel uit 2005 (31700-VI, nr. 141).

(Zie vergadering van 17 juni 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Jager stel ik voor, zijn motie (31700-VI, nr. 141) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Teeven (31700-VI, nr. 139).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor

Voorzitter

deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Roon (31700-VI, nr. 140).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **de certificering van zeezeilschepen**, te weten:

- de motie-Van Hijum c.s. over acceptatie door Duitsland en Denemarken van nationale veiligheidscertificaten (31409, nr. 15).

(Zie vergadering van 18 juni 2009.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de ChristenUnie ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van **het verslag van een algemeen overleg over de rol van maatschappelijke organisaties bij ontwikkelingsamenwerking (31933, nr. 3)**, te weten:

- de motie-Peters over een meer prominente plaats voor het klimaat in de subsidiekaders (31933, nr. 4);
- de motie-Peters over niet meer bezuinigen op het particuliere kanaal dan op de totale OS-begroting (31933, nr. 5);
- de motie-Peters over de redactionele onafhankelijkheid van het tijdschrift Internationale Samenwerking (31933, nr. 6);
- de motie-Boekestijn over uitstellen van het debat over subsidies aan medefinancieringsorganisaties in het kader van MFS-II (31933, nr. 7);
- de motie-Ferrier over inzicht in de directe financiering van maatschappelijke organisaties door ambassades (31933, nr. 8);
- de motie-Ferrier/Voordewind over toekenning van de beoordeling van subsidieaanvragen aan een gedegen organisatie (31933, nr. 10);
- de motie-Irrgang over niet verplichten van organisaties om minimaal 60% van de middelen in partnerlanden te besteden (31933, nr. 12).

(Zie vergadering van 18 juni 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Peters stel ik voor, haar motie (31933, nr. 5) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Peters (31933, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de

PvdD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Peters (31933, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Boekestijn (31933, nr. 7).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Ferrier (31933, nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Ferrier/Voordewind (31933, nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Irrgang (31933, nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66 en de VVD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het spoeddebat over **de gevolgen van een rechterlijke uitspraak over de IND**, te weten:

- de motie-Fritsma over een deugdelijke administratie van historische verblijfsgegevens (19637, nr. 1279);
- de motie-Fritsma over onmiddellijk ontslag voor managers die verantwoordelijk zijn voor de administratieve chaos bij de IND (19637, nr. 1280);
- de motie-Fritsma over intrekken van de verblijfsvergunning van vreemdelingen die een misdrijf hebben gepleegd (19637, nr. 1281);
- de motie-Verdonk/De Krom over omkering van de bewijslast voor rechtmatig verblijf (19637, nr. 1282);
- de motie-Verdonk/De Krom over onmiddellijke invoering van de verscherping van de glijdende schaal (19637, nr. 1283).

(Zie vergadering van 18 juni 2009.)

In stemming komt de motie-Fritsma (19637, nr. 1279).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66, de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt de motie-Fritsma (19637, nr. 1280).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Fritsma (19637, nr. 1281).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Verdonk/De Krom (19637, nr. 1282).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Verdonk/De Krom (19637, nr. 1283).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van het Presidium inzake een parlementair onderzoek naar de ontwikkelingen en incidenten in het financiële stelsel (31980, nr. 1).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform het voorstel van het Presidium te besluiten en in te stemmen met het voorstel van de vaste commissie voor Financiën om een parlementair onderzoek te verrichten naar ontwikkelingen en incidenten in het financiële stelsel.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van het Presidium over ondersteuning van de controlerende taak van de Kamer rondom de kredietcrisis (31371, nr. 214).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform het voorstel van het Presidium te besluiten en in te stemmen met het voorstel van de vaste commissie voor Financiën om de ondersteuning van de controlerende taak van de Kamer rondom de kredietcrisis te versterken door middel van het inhuren van deskundigen.

Daartoe wordt besloten.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Voorzitter. Ik ben het niet eens met het voorstel inzake de inhuur van deskundigen.

De **voorzitter**: Daar wordt notitie van gemaakt.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van **het jaarverslag van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het jaar 2008**, te weten:

- de motie-Snijder-Hazelhoff c.s. over procesmatige verbeterpunten opdat de Tweede Kamer haar controlerende taak naar behoren kan vervullen (31924-XIV, nr. 6).

(Zie wetgevingsoverleg van 18 juni 2009.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van **het jaarverslag van het ministerie van Economische Zaken over het jaar 2008**, te weten:

- de motie-Elias over concrete maatregelen voor het oplossen van structurele problemen bij de verantwoording van bestedingen (31924-XIII, nr. 8);
- de motie-Elias over het opnemen van onafhankelijke deskundigen in een klankbordgroep voor beleidsdoorlichtingen (31924-XIII, nr. 9).

(Zie wetgevingsoverleg van 15 juni 2009.)

In stemming komt de motie-Elias (31924-XIII, nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Elias (31924-XIII, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de behandeling van:

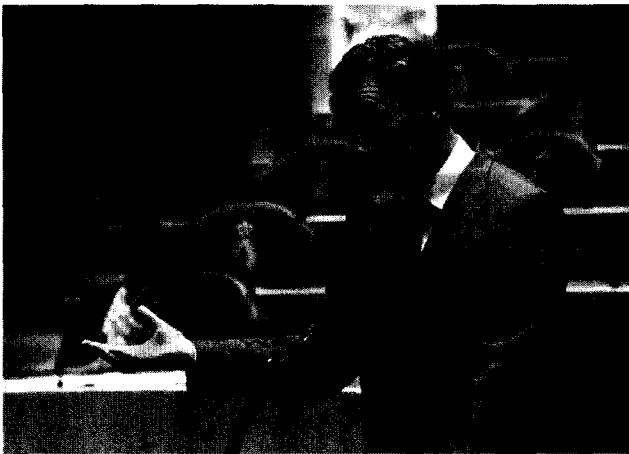
- **deel 3a van het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening, zoals gewijzigd als gevolg van de aangenomen moties (31410, nr. 15).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, de planologische kernbeslissing goed te keuren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik benoem tot leden van de tijdelijke commissie Parlementair onderzoek financieel stelsel de heren De Wit, Blom, mevrouw Schippers, mevrouw Koşer Kaya, de heren Schinkelshoek, Cramer, Graus en mevrouw Sap. De constituerende vergadering van deze tijdelijke commissie zal morgen plaatsvinden.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. De fractie van GroenLinks wenst geacht te worden niet te hebben ingestemd met de PKB Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening.

De heer Ormel (CDA)

© M. Sablerolle - Gouda

De **voorzitter**: Wij zullen daar aantekening van maken.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **debat** over het **verslag van de Europese Top**.

De **voorzitter**: Ik heet de minister-president en de staatssecretaris voor Europese Zaken van harte welkom. Ik geef het woord aan de heer Van Bommel. Ik sta toe dat de spreektijd met een minuut wordt verlengd als men wil spreken over de situatie in Iran.

□

De heer **Van Bommel** (SP): Voorzitter. Een succes voor Europa lijkt wel altijd hand in hand te gaan met een verlies voor de democratie. Nadat het Verdrag van Lissabon was uitonderhandeld, zei de rest van de Europese Unie: de Europese grondwet is behouden gebleven. In Nederland zei het kabinet: het verdrag is wezenlijk veranderd. Op dezelfde wijze wordt er nu weer omgesprongen met de Ierse afwijzing van het Verdrag van Lissabon. De Ierse premier Cowen kraait: we krijgen juridisch bindende garanties. De rest van de Europese Unie stelt: er verandert niets aan het Verdrag van Lissabon en de werking ervan.

Wat moeten de bevolkingen in de verschillende lidstaten ervan denken als regeringen steeds een verschillende uitleg geven aan hetzelfde besluit? Kan de premier dat uitleggen? De boodschap aan het Ierse volk is: u had het verkeerd begrepen, nu mag u het juiste antwoord geven in een nieuw referendum. Om die boodschap kracht bij te zetten, besteedt de Europese Commissie dit jaar 1,8 mln. aan propaganda in Ierland om de vermeende gebreken in kennis te verhelpen. Waarom moeten de garanties dan juridisch bindend worden gemaakt als zij niets zouden voorstellen? De garanties op het gebied van belastingen, recht op leven, onderwijs, gezin en militaire neutraliteit zullen juridisch bindend zijn zodra het Verdrag van Lissabon van kracht wordt, zo lezen wij in de conclusies. Klopt het dat zonder dat de Kamer voorafgaand aan de Europese Raad van

het kabinet de precieze tekst heeft ontvangen met de garanties, wij nu al onder internationaal recht aan die tekst gebonden zijn, als zijnde een verdrag?

Ook is de belofte gedaan dat de garanties in een apart protocol zullen worden toegevoegd aan de bestaande EU-verdragen via een toekomstig toetredingsverdrag, waarschijnlijk dat van Kroatië. Dit is een ongewenste vermenging van twee verschillende zaken waar de premier zelf ook steeds van zei, die niet te wensen. Waarom heeft het kabinet hier dan wel mee ingestemd? Dit betekent dat de Kamer straks niet meer zuiver alleen kan oordelen over de toetreding van een land, maar dat daar de kwestie van het Verdrag van Lissabon ook bij betrokken moet worden. Of ziet dit kabinet de behandeling en de goedkeuring van toetredingsverdragen louter als een formaliteit? Ik kan mij dat niet voorstellen.

Aan deze werkwijze kleven drie grote nadelen. Om te beginnen: de garanties aan de Ieren moeten in relatie tot het Verdrag van Lissabon worden beoordeeld. Daarom moeten wij het uitsluitend in die relatie bespreken, en dat kan nu niet meer. Ten tweede: er komt een ongewenste druk op het toetreden van Kroatië. Pas als het toetredingsverdrag is goedgekeurd, worden de garanties aan de Ieren immers effectief, en dat is ongewenst. Ten derde: de Ieren blijven in onzekerheid achter. Zij mogen vermoedelijk in oktober naar de stembus in een referendum over het Verdrag van Lissabon, maar dan is er nog geen goedkeuring van het toetredingsverdrag voor Kroatië. Ook dat is ongewenst.

De heer **Ormel** (CDA): Ik begrijp de vraag van de heer Van Bommel niet goed. Hij koppelt een nieuwe discussie over het Verdrag van Lissabon aan een eventueel toekomstig toetredingsverdrag. De Kamer heeft het Verdrag van Lissabon reeds geratificeerd.

De heer **Van Bommel** (SP): De koppeling tussen het Verdrag van Lissabon en de toetreding van Kroatië leg ik niet. Die is op de Europese Raad gelegd. Zo lees ik de conclusies en het verslag. Ik hoor graag dat de regering dat tegenspreekt. Als die koppeling er niet is, dan is een van mijn bezwaren weggenomen. Dat zal ik dan in tweede termijn ruiterlijk toegeven. Vooralnog ga ik ervan uit dat de berichten daarover juist zijn en dat er een koppeling tussen beide zaken is gelegd.

De heer **Ormel** (CDA): Dan verzoek ik de heer Van Bommel om het verslag toch nog eens goed te lezen en om straks in ieder geval goed te luisteren. Zo staat het er niet.

De heer **Van Bommel** (SP): Zo kent u mij. Wanneer ik ongelijk heb, zal ik dat in tweede termijn erkennen. Vooralnog ga ik ervan uit dat die zaken gekoppeld zijn.

Voorzitter. Met deze werkwijze heeft de Europese Raad de slechtst denkbare oplossing gekozen. De Europese Raad stelt zich op als een louche verkoper van tweedehands auto's. Hij verkoopt een auto voor een zacht prijsje en zegt tegen de koper dat de BOVAG Garantie over een halfjaartje ingaat. Zo'n auto zou ik in ieder geval niet kopen. De minister-president wel? Ik hoor het graag in de beantwoording.

Een belangrijke kwestie tijdens het referendum in Ierland was die van de militaire neutraliteit. Dit laat ook meteen de zwakte zien van de garanties. Hoe kan Ierland neutraal blijven als militairen onder Europese vlag in het